

Το θέμα «**Τουρισμός**» στην Ελλάδα αποτελεί ένα από τα κυριότερα μελήματα του Κράτους κυρίως από το 1950 μέχρι σήμερα, δεδομένου, ότι καταβλήθηκαν ιδιαίτερες προσπάθειες, ώστε να αυξηθεί το ρεύμα των τουριστών, αλλά και να διακινηθούν και να διαβιώσουν ευχάριστα οι επισκέπτες στη χώρα μας. Το πρώτο ενδιαφέρον που επέδειξε το Ελληνικό Κράτος για τον τουρισμό ήταν το **1914**, όταν ιδρύθηκε με νόμο το «**Γραφείο Ξένων και Εκθέσεων**». Έκτοτε, έγιναν ορισμένες προσπάθειες, χωρίς όμως να μπορούν να χαρακτηριστούν αξιόλογες, διότι δεν υπήρχε εσωτερικός τουρισμός, οι αρχαιολογικοί χώροι δεν τύχαιναν φροντίδας, οι σιδηροδρομικοί σταθμοί, τα λιμάνια και τα μέσα συγκοινωνίας δεν ενέπνεαν τους περιηγητές και γενικότερα δεν είχαν διασφαλιστεί οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας, με βάση την τουριστική πολιτική που χαράσσει ο **Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού**, είναι απαραίτητη η διασφάλιση αυτών των προϋποθέσεων, προκειμένου να διαμορφωθεί και η αναγκαία «**τουριστική συνείδηση**». Ο Ε.Ο.Τ. μελετά και καταρτίζει τα τουριστικά προγράμματα, ενώ εισηγείται και τη νομοθετική ρύθμιση όλων των θεμάτων, που διαμορφώνουν την τουριστική πολιτική. Όμως, λόγω του προορισμού του και της

διάρθρωσης των Υπηρεσιών του, δεν καθίσταται δυνατό, να αναλάβει την ευθύνη της εφαρμογής των τουριστικών διατάξεων με αποκλειστικά δικά του όργανα. Για τον λόγο αυτό, **η ευθύνη αυτή ανατέθηκε στα Σώματα Ασφαλείας**, τα οποία διαθέτουν, όχι μόνο την κατάλληλη οργάνωση καλύπτοντας ολόκληρη την Επικράτεια, αλλά έχουν και τη νομική εξουσιοδότηση της πολιτείας για τη δίωξη των παραβατών των νομικών διατάξεων. Συνεπώς, γίνεται αντιληπτό, ότι η εφαρμογή της τουριστικής νομοθεσίας και των διατάξεων της, αποτελεί μέρος της αρμοδιότητας των Σωμάτων Ασφαλείας.

Τούτων δοθέντων, με τον **Νόμο 6450/1935** προβλέφθηκε **η ίδρυση της «Διεύθυνσης Τουριστικής Αστυνομίας»**, η οποία αρχικώς αποτέλεσε Διεύθυνση του Ε.Ο.Τ. και άρχισαν έτσι να λειτουργούν με προσωπικό της **Αστυνομίας Πόλεων** ειδικές Τουριστικές Υπηρεσίες στις μεγάλες πόλεις (Αθήνα, Πειραιάς, Πάτρα, Κέρκυρα). Παρομοίως, οι Υπηρεσίες στα υπόλοιπα τουριστικά κέντρα επανδρώθηκαν με όργανα του **Σώματος Χωροφυλακής** (Θεσσαλονίκη, Αιδηψός, Κόρινθος, Λουτράκι, Υπάτη, Ναύπλιο, Ολυμπία, Δελφοί), ενώ στην εδαφική αρμοδιότητα της Χωροφυλακής υπήρχαν και άλλοι χαρακτηρισμένοι αρχαιολογικοί ή ιστορικοί χώροι και ιαματικές πηγές. **Ο σκοπός της Τουριστικής Αστυνομίας, όπως ορίστηκε στο Π.Δ. της 4/25**

Μαΐου 1935, ήταν η υποβοήθηση των κάθε φύσης σκοπών του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού και η εφαρμογή σε ολόκληρο το Κράτος των σχετικών νομικών διατάξεων.

Η προσφορά της, ιδίως από τη δεκαετία του '50 και έπειτα, κρίνεται **αξιέπαινη**, αφού άσκησε ελέγχους -μεταξύ άλλων- σε ξενοδοχεία, εστιατόρια ή κέντρα ψυχαγωγίας και επόπτευσε πλοία, αεροπλάνα, σιδηροδρόμους και κάθε συγκοινωνιακό μέσο. Συνάμα, έλεγξε τη δραστηριότητα μικροπωλητών, επιχειρηματιών ή όσων ασκούσαν συναφές με τον τουρισμό επάγγελμα και γενικότερα εξασφάλισε -με τη λήψη μέτρων- την άνετη και ασφαλή άφιξη, διαμονή και αναχώρηση των επισκεπτών.

Επιπλέον, με την αύξηση της τουριστικής κίνησης κατά τη **δεκαετία του '60** προέκυψαν ορισμένες δυσχέρειες για την Διεύθυνση Τουριστικής Αστυνομίας, η οποία για να ανταποκριθεί στα καθήκοντά της, έπρεπε να ιδρύσει περισσότερες Υπηρεσίες στην περιφέρεια. Το γεγονός αυτό καθιστούσε δύσκολο τον έλεγχο και την εποπτεία των Υπηρεσιών της κι έτσι επιβλήθηκε η ανάγκη αναδιάρθρωσής της. **Με τον τρόπο αυτό από μικτή Υπηρεσία που ήταν, με τον Α.Ν. 297/1968 καταργήθηκε και αντ' αυτής ιδρύθηκαν δύο Διευθύνσεις Τουριστικής Αστυνομίας, υπαγόμενες αντίστοιχα στα Αρχηγεία Αστυνομίας Πόλεων και Χωροφυλακής.** Έτσι, η Αστυνομία Πόλεων εξακολούθησε να έχει την ευθύνη για τις μεγάλες πόλεις (Αθήνα, Πειραιά, Πάτρα, Κέρκυρα), ενώ στην υπόλοιπη επικράτεια η ευθύνη ανατίθεται σε περιφερειακές Υπηρεσίες της Χωροφυλακής. Άξιο αναφοράς είναι και το γεγονός, ότι οι υπηρετούντες στην Τουριστική Αστυνομία επιλέγονται με κριτήριο το ήθος, τη μόρφωση, ενώ απαραίτητη προϋπόθεση ήταν και η γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας. Παράλληλα, τα θέματα τουρισμού αποτελούσαν αντικείμενο διδασκαλίας στις Σχολές των Αστυνομικών Σωμάτων, ενώ ακολουθούσαν μετεκπαιδεύσεις σε ειδικά σεμινάρια και επιμορφώσεις σε θέματα ξένων γλωσσών, Υγειονομικού Κανονισμού αλλά και Αγορανομίας.

Η Ελληνική Πολιτεία κατανόησε πρώιμα το γεγονός ότι η κατάλληλη **τουριστική οργάνωση** αποτελεί πρωταρχικής σημασίας παράγοντα για την **τουριστική ανάπτυξη** και ότι κρίνεται απαραίτητη για τη σωστή εκτίμηση, την ορθολογιστική μελέτη και αξιολόγηση του τουρισμού. Η **Τουριστική Αστυνομία** επομένως, ως αναπόσπαστο κομμάτι της πολύπλευρης τουριστικής αποστολής, είναι διαχρονικά βασικός παράγοντας τουριστικής ανάπτυξης και προβολής της χώρας.

Στις επόμενες δεκαετίες η Τουριστική Αστυνομία αναβαθμίστηκε σε όλα τα επίπεδα και αποτέλεσε έναν από τους σπουδαιότερους φορείς για την εφαρμογή της τουριστικής πολιτικής, ενώ συνάμα συνέδραμε σε μεγάλο βαθμό στην ουσιαστική αστυνόμευση γενικότερα και στην εφαρμογή των σχετικών με τον τουρισμό Νόμων ειδικότερα.

Γλωσσομαθείς Αστυνομικοί παρέχουν πληροφορίες σε τουρίστες

Το τηλεφωνικό κέντρο (171) παροχής τουριστικών πληροφοριών της Διεύθυνσης Τουριστικής Αστυνομίας

Σταθμός στην ιστορία της Τουριστικής Αστυνομίας ήταν η ίδρυση και λειτουργία του **Τηλεφωνικού Κέντρου** παροχής πληροφοριών τουριστικού ενδιαφέροντος (**με αριθμό κλήσης 171**) στα τέλη της δεκαετίας του '70, με αξιόλογη καθημερινή δραστηριότητα για την εξυπηρέτηση ημεδαπών και αλλοδαπών τουριστών και ταυτόχρονη υποβοήθηση της κυβερνητικής πολιτικής για τον τουρισμό με πολλαπλά μάλιστα οφέλη. Το τηλεφωνικό Κέντρο που λειτουργούσε **καθημερινά σε 24ωρη βάση**, στελεχώθηκε με γλωσσομαθείς αστυνομικούς, που παράλληλα διέθεταν και ειδικές γνώσεις, προσφέροντας με ταχύτητα και ακρίβεια πολύτιμες πληροφορίες προς διευκόλυνση των ενδιαφερομένων.

Το έτος **1984** με το **Νόμο 1481** "περί Οργανισμού Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως" και την ενοποίηση Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, οι Υπηρεσίες Τουριστικής Αστυνομίας καταργήθηκαν, αλλά με Προεδρικά Διατάγματα του 1984, 1987 και 1988, οι αρμοδιότητες της Τουριστικής Αστυνομίας ανατέθηκαν στα κατά τόπους Αστυνομικά Τμήματα και Σταθμούς. Τελικά, με νεότερο **Νόμο του 1993 η Τουριστική Αστυνομία επανασυστάθηκε**.

Στις μέρες μας με την επικείμενη αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας (**Π.Δ. 7/2017 – Φ.Ε.Κ. 14/Α/09.02.2017**) και όπως ορίζουν το άρθρα 101 και 105, δημιουργούνται **Τμήματα** και **Σταθμοί Τουριστικής Αστυνομίας στις Διευθύνσεις Αστυνομίας Νομών**. Στην εσωτερική διάρθρωση των **Τμημάτων Τουριστικής Αστυνομίας** προβλέπεται η λειτουργία **Γραφείου Τουρισμού**, το οποίο είναι αρμόδιο για την εφαρμογή των διατάξεων της τουριστικής νομοθεσίας και την εξυπηρέτηση των τουριστών, την εκτέλεση προγραμμάτων τουριστικής αστυνόμευσης και τη συγκέντρωση απαραίτητων στοιχείων τουριστικού ενδιαφέροντος. Οι **Σταθμοί Τουριστικής Αστυνομίας** θα ασκούν επίσης στην περιοχή δικαιοδοσίας τους το σύνολο των αρμοδιοτήτων των ανωτέρω Τμημάτων. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί η σύσταση **Γραφείων Τουρισμού σε Αστυνομικά Τμήματα** περιοχών υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος, όπως της Αρχαίας Ολυμπίας, της Μυκόνου, της

Η Τουριστική Αστυνομία έξω από το Μουσείο στον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού

Θάσου και της Κατερίνης, με τις ίδιες αρμοδιότητες Τμημάτων και Σταθμών Τουριστικής Αστυνομίας.

Τελικά, ο Τουρισμός δεν είναι μόνο μετακίνηση ανθρώπων αλλά και ιδεών, πολιτισμικών χαρακτηριστικών, νοοτροπιών και κουλτούρας, με την Αστυνομία να τον υπηρετεί ποιοτικά κι αυτός να ανταποδίδει τα ανάλογα! ■

Βιβλιογραφία

- Χαράλ. Θ. Σταμάτη, «Ιστορία της Αστυνομίας Πόλεων 1921-1971 και οι Αστυνομικοί Θεσμοί εν Ελλάδι από της βαθείας αρχαιότητας», σ. 514-515, Αθήνα, 1971, Μ. Φραγκούλη.
- Κ.Σ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, «Ιστορία της Ελληνικής Βασιλικής Χωροφυλακής 1833-1967», τόμος Δ', σ. 2470-2473, Αθήνα, 1967, Γ. Λαδιάς.
- Νικ. Κουτρομπή, «Τουρισμός - γενικές αρχές, οργάνωση, νομοθεσία», σ. 74-78, Αθήνα, 1980.
- Αρχηγείο Αστυνομίας Πόλεων, «Εκθεση δραστηριότητας Αστυνομίας Πόλεων 1980», σ. 96-97, Αθήνα, 1981, Αρχηγείο Αστυνομίας Πόλεων.
- Αρχηγείο Αστυνομίας Πόλεων, «Εκθεση δραστηριότητας Αστυνομίας Πόλεων 1978», σ. 78-80, Αθήνα, 1979, Αρχηγείο Αστυνομίας Πόλεων.
- Υ.Δ.Τ., «Αστυνομική Επιθεώρηση», τεύχος Ιουλίου 1991, σ. 482-485, Αθήνα, 1991, Υ.Δ.Τ.
- Υ.Δ.Τ., «Αστυνομική Επιθεώρηση», τεύχος Ιουλίου 1994, σ. 419-421, Αθήνα, 1994, Υ.Δ.Τ.
- Αρχηγείο Αστυνομίας Πόλεων, «1921-1971 Τα 50 χρόνια της Αστυνομίας Πόλεων», σ. 127, Αθήνα, 11/1971, Αρχηγείο Αστυνομίας Πόλεων.

* Ο **Αστυφύλακας Δημήτριος Τσιρίγκας** και ο **Ειδικός Φρουρός Κων/νος Κούτλας** (απόφοιτοι του Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παν/μίου Θεσσαλίας) υπηρετούν στο Ιστορικό Αρχείο της ΕΛ.ΑΣ. του τμήματος Ιστορίας/Εκδόσεων, της Διεύθυνσης Επικοινωνίας του Α.Ε.Α.

*** Οι φωτογραφίες του άρθρου ανήκουν στο φωτογραφικό υλικό του Ιστορικού Αρχείου του Τμήματος Ιστορίας/Εκδόσεων, της Διεύθυνσης Επικοινωνίας του Α.Ε.Α.